

frigørelse af verdenshandelen skulle foregå efter nye retningslinier. Toldforhandlingsprocedurerne burde for det første forenkles, idet den hidtidige metode, hvorefter landene bilateralt aftalte toldnedsættelser vare for vare, forekom både tungt-arbejdende og utilstrækkelig. En fremgangsmåde i lighed med den af EEC-landene og EFTA-landene i deres toldafvikling anvendte — den såkaldte lineære toldreduktionsmetode — skulle efter ministrenes opfattelse frembyde væsentlig bedre muligheder for at få vidtrækkende toldsænkninger gennemført.

Det blev endvidere påpeget, at de tidligere toldforhandlinger næsten udelukkende havde sigtet på toldnedsættelser for industrivarer, og at der burde udfoldes bestræbelser for at tilvejebringe forbedrede afsætningsvilkår for de vigtigere landbrugsvarer. Der var endelig enighed om, at spørgsmålet om fremme af udviklingslandenes eksport burde ofres større opmærksomhed end hidtil.

Den afgørende begivenhed var imidlertid vedtagelsen i den amerikanske kongres i oktober 1962 af præsident Kennedy's Trade Expansion Act, der gav den amerikanske præsident bemyndigelse til under forudsætning af gensidighed at forhandle om nedsættelse af USA's toldsats med op til 50 pct. og en afskaffelse af toldsats på 5 pct. og derunder. Denne vidtrækkende bemyndigelse havde sin baggrund i de vesteuropæiske markedsdannelse, som USA efter Storbritanniens og andre landes ansøgning i 1961 om optagelse i EEC frygtede ville føre til et stort, toldfrit europæisk marked.

Stillet over for truslen om, at amerikansk eksport til Europa i de kommende år skulle blive udsat for en stigende diskrimination på de europæiske markeder, var det naturligt, at den amerikanske interesse i en nedsættelse af de europæiske toldsats — og dermed villigheden til at betale herfor i form af en nedsættelse af de amerikanske toldsats — var betydelig.

Denne udvikling i amerikansk handelspolitik blev hilset velkommen i de fleste lande i Europa. EFTA-landenes positive indstilling var klar, idet en væsentlig nedsættelse af de vestlige industrilandes toldsats ville medføre en reduktion af tolddiskriminationen mellem EEC og EFTA, hvilket kunne løse de mest akutte problemer, som markedsplittelsen i Europa skabte.

IV. Målsætningen for Kennedy-runden.

På et ministermøde i GATT i maj 1963 blev der derfor opnået enighed om at igangsætte en storstilet handelsforhandlingskonference, den såkaldte Kennedy-runde.

Retningslinierne for konferencen blev samtidig afstukket og kom til at afvige væsentligt fra de for tidligere forhandlinger i GATT gældende. For det første skulle der i princippet tilbydes 50 pct. toldnedsættelser for samtlige industrivarer, idet undtagelser herfra kun burde gøres for sådanne varer, hvor toldnedsættelserne ville skabe alvorlige problemer af økonomisk, teknisk eller lovgivningsmæssig karakter. De enkelte deltagerlande skulle dog ved afslutningen af forhandlingerne være berettiget til at foretage tilpasninger i deres tilbud, hvis dette var nødvendigt for at opnå balance i forhold til andre landes tilbud. Det blev dernæst fastslået, at forhandlingerne ikke alene skulle omfatte told, men også andre skranker for samhandelen, så som kvantitative importrestriktioner, urimelig anvendelse af antidumpinglovgivning m. v. Endvidere skulle landbrugsvarerne effektivt inddrages i forhandlingerne, idet målsætningen skulle være at tilvejebringe acceptable vilkår for disse varers adgang til verdensmarkedet. Endelig skulle udviklingslandenes eksportinteresser tilgodeses, uden at fuld gensidighed i toldindrømmelserne skulle forventes af disse lande.

V. Forhandlingernes grundlag.

Kennedy-runden blev formelt indledt med et nyt ministermøde i Genève den 4.-5. maj 1964, på hvilket det imidlertid ikke lykkedes at nå frem til en løsning på de problemer, først og fremmest det såkaldte tolddisparitetsproblem og spørgsmålet om landbrugsvarernes behandling på konferencen, der skilte deltagerlandene i forsøget på at nå til enighed om forhandlingsgrundlaget.

Tolddisparitetsproblemet havde sin baggrund i, at de fleste europæiske toldtariffer opererer med et nogenlunde homogent toldniveau og har relativt lave toldsats, medens USAs toldsats for en række varer, hvor den amerikanske industri er særlig effektiv, er ganske små, men for andre varer, hvor den amerikanske produktion er mindre konkurrencedygtig, er særdeles høje. Fra europæisk og herunder navnlig Fællesmarkedets side gjordes på denne baggrund gældende, at en halvering af de europæiske toldsats ville være langt mere værd for USA end en halvering af de amerikanske toldsats for Europa, og at tanken om en almindelig halvering af toldsatserne for industrivarer derfor ikke var generelt acceptabel. Problemet viste sig imidlertid ved nærmere undersøgelse mere kompliceret, idet en stor del af EECs import af varer, for hvilke tolden i USA var væsentlig højere end fællestariffen, hovedsageligt hidrørte fra EFTA-landene, der ikke opererede med til-